

Mehgal River Basin Oral History Project

Interview Transcript

Interviewers: Alexandra Mouche and Dakshesh Gajjar

Narrator: Prakash Bhalagariya

Interview Dates: March 22nd, 2012

Place: Maliya Block, Junagadh, Saurashtra, Gujarat, India

Program: Fulbright-Nehru Grant 2011-2012

Date completed: March 22nd, 2012

March 22nd, 2012

Persons Present: Alexandra Mouche' (interviewer)

Dakshesh Gajjar (research assistant/interviewer)

Prakash Bhalagariya (Narrator)

(Dakshesh) દક્ષેશ : તમારું નામ શું છે ?

What is your name?

(Prakash) પ્રકાશભાઈ : મારું નામ પ્રકાશભાઈ છે

My name is PrakashBhai.

(D) દક્ષેશ : તમારો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો ?

When and where were you born?

(P) પ્રકાશભાઈ : મારો જન્મ 1979 માં થયો અને લાકોદરા બાજુના ગામમા

My birthday was in 1979 and near Lakodara village.

(D) દક્ષેશ : તમારી કેટલી પેઢીથી અહીયાં રહો છો ?

How many generations of your family have been living here?

(P) પ્રકાશભાઈ : અહીં એક પેઢીથી રહું છું

Here, one generation has lived here.

(D) દક્ષેશ : તમારી નાનપણની વસ્તુ યાદ હોય ?

What memories do you have from your childhood?

(P) પ્રકાશભાઈ : નાનપણમાં મને ભણવાનો બહુ શોખ હતો પણ મને ક્યાંય

ફાવતું નહીં મને ક્રિકેટ રમવાનો બહુ શોખ છે

In my childhood I was fond of studying, but I couldn't go anywhere. I also liked playing cricket.

(D) દક્ષેશ : તમારા લગ્ન ક્યારે થયા ? કેટલા બાળકો ?

When was your wedding and how many children do you have?

(P) પ્રકાશભાઈ : મારા લગ્ન ૧૯૯૯માં થયા બે બાળકો છે.

My wedding was in 1999 and I have two children.

(D) દક્ષેશ : તમે ક્યાં સુધી અભ્યાસ કર્યો ?

How many years of study have you completed?

(P) પ્રકાશભાઈ : મેં B.Com સુધી અભ્યાસ કર્યો

I have completed Bachelors of Commerce.

(D) દક્ષેશ : તમે ખેતી કેવી રીતે શીખ્યા ?

How did you learn how to farm?

(P) પ્રકાશભાઈ : ખેતી બાપદાદા ચોરવાડમાં ખેતી કરતા હતા તેમાંથી

શીખ્યા એમાંથી જૂનવાણી વસ્તુ કાઢી અને કંઈ રીતે વૈજ્ઞાનિક ઢબે અને આધુનિક રીતે અમે અમારી રીતે ખેતી કરતા. અલગ અલગ સાધન બનાવ્યા

છે રીક્ષા, બળદગાડુ ન હાંકવું પડે સાયવવા ન પડે રીક્ષાનો ઉપયોગ કરી
સસ્તુ પડે અને આધુનિકતાથી ખેતી પણ થાય અને સસ્તુ પણ પડે

My forefathers did farming in Chorwad. I learned from them and then we started using scientific and modern technologies for farming. We made new tools, we used rickshaws instead of bullocks as it is a cheaper and modern option.

(D) દક્ષેશ : તમે કેટલા વરસથી ખેતી કરો છો ?

How many years have you been farming?

(P) પ્રકાશભાઈ : અમે પંદર વરસથી ખેતી કરીએ છીએ

For 15 years we have been farming.

(D) દક્ષેશ : તમે ખેતી કરતા ત્યારે કેવો પાક થતો હતો ?

When you farmed in the past, what crops did you grow?

(P) પ્રકાશભાઈ : અમે ખેતી કરતા ત્યારે પાક ઓજલ વાળો થતો અને બહું

ઓછો થતો આધુનિકતાથી ખેતી કરતા ઉત્પાદનમાં ત્રણ ચાર ગણાનો વધારો થયો છે યુરિયા જેવા ખાતર આવ્યા પછી પાકમાં વજનમાં ઘટાડો થાય છે ક્વોલિટી નીચી અને ઉત્પાદન વધારે છાણિયા ખાતરનો ઉપયોગ ઓછો કરે છે

When we farmed Ojal Valo in a smaller quantity. After using modern technology the output has grown 3 to 4 times. By using fertilizers like Urea the weight of the

crops has been reduced and quality has gone down, but the quantity has increased. Cow dung fertilizers are being used less.

(D) દક્ષેશ : તમે ખેતી કરતા ત્યારે કેવા સાધનોનો ઉપયોગ કરતા હતા ?

What type of tools did you use for farming in the past?

(P) પ્રકાશભાઈ : એ સમયમાં ચીલાચાલુ લાકડાના જે સાધન બનાવતા લાકડાના હળ અને પાણી પાવા માટે કોષ નો ઉપયોગ કરતા હતા ખેતી પાણી બધી હોય પણ સાધનની ઉપલબ્ધતા ન હોય તેથી ઉત્પાદન ઓછું થતું ૫૦ વીઘા જમીન હોય તો માણસ ત્રણ ચાર વીઘાનું વાવેતર કરતા

Back then random wooden tools were made. Tools like wooden ploughs and kos (leather buckets) to water the field. We had water but due to a shortage of tools the output was low. If people had 50 Vigah land they would cultivate only 3 to 4 Vigah.

(D) દક્ષેશ : તમે અત્યારે કયા પાક લ્યો છો ?

What kinds of crops do you grow now?

(P) પ્રકાશભાઈ : અત્યારે અમે મગફળી, અરંડા, તુવેર, ચણા, રીંગણા મરચા બધા જ પાક લઈએ છીએ આ બધા પાક સાધનની ઉપલબ્ધતાને લીધે લઈ શકીએ છીએ

Nowadays we grow groundnut, arenda, pigeon pea, chickpea, brinjal (eggplant) and chilies. We can grow all these because of the availability of tools.

(D) દક્ષેશ : તમારી ખેતી કરવાની રીત કેવી હતી ?

What is your method of farming?

(P) પ્રકાશભાઈ : પહેલા તો વરસાદ આવે એટલે વાવેતર કરી દેવાનું

પહેલા તો દવા છાંટતા નહીં અને ખબર પણ ન હતી અને જે પાક થતો તે લઈ આવતા અત્યારે તો આપણે ખબર પડે છે કે દવા છાંટીએ અને પાક ઉત્પાદન વધે.

Earlier, when it rained, the fields would be sown. They didn't use medicines (pesticides) nor did they know about them. And when the crop was ready they would harvest it. Today we know that if we use medicines (pesticides), the output will increase.

(D) દક્ષેશ : તમે કંઈ સંસ્થા સાથે જોડાયેલા છો ?

Are you a part of any organizations?

(P) પ્રકાશભાઈ : આત્મા સંસ્થા સાથે જોડાયેલા છે ખેડૂતો ને ભેગા કરે છે

કઈ રીતે પશુપાલન કરવું તેનું માર્ગદર્શન આપે છે પાણીનો બચાવ કેવી રીતે કરવો એ માટેની મિટિંગ હતી

With Atma Organization they call the farmers and teach and to raise cattle. There was a meeting called for how to save water.

(D) દક્ષેશ : તમે કયા ધર્મ સાથે સંકળાયેલા છો ?

Which religion do you belong to?

(P) પ્રકાશભાઈ : અમે સ્વામિનારાયણ ધર્મ સાથે સંકળાયેલા છીએ

We belong to Swaminarayan religion.

(D) દક્ષેશ : તમને કોઈ શોખ છે ?

What hobbies do you have?

(P) પ્રકાશભાઈ : મને ક્રિકેટ રમવાનો શોખ છે

My hobby is to play cricket.

(D) દક્ષેશ : તમે મેઘલ નદી વિશે શું વિચારો છો ?

What do you think about the Meghal River?

(P) પ્રકાશભાઈ : મેઘલ નદી સૂકાવી ન જોઈએ જેથી કરીને ઉનાળુ પાક

લઈ શકાય અને જે ડેમ બને છે ત્રણ મીટર અત્યારે બનાવ્યો છે બાકી પડતર પડેલ છે અત્યારે કોઈ ધ્યાન નથી દેતું તેમાં બાવળીયા ઉગી ગયા છે જેથી ભવિષ્યમાં ખતરો ઉભો થાય છે

The Meghal River should not dry up so that summer crops can also be grown. The dam built is 3 meters high and was left incomplete. Nobody is paying attention to

it and shrubs and bushes have grown and it could be a dangerous.

(D) દક્ષેશ : તમે નાના હતા ત્યારે મેઘલ નદી કેવી હતી ?

When you were little what was the Meghal River like?

(P) પ્રકાશભાઈ : અમે નાના હતા ત્યારે સારી હતી અને ચાલીસ

પચાસ વરસ પહેલા મેઘલ નદી સતત વહેતી રહેતી સૂકાતી ન હતી આધુનિકતા આવી મશીનો આવ્યા ત્યારથી પાણી ખેંચવા મંડયુ અને પાણીનો વપરાશ વધી ગયો અને નદી સૂકાઈ ગઈ પાણી વહેતું કરવું હોય તો બોરીબંધ બાંધવા જોઈએ

It was good when we were young; 40 – 50 years ago it had constant flowing water it never dried up. From the time modern tools and machines have been used, water has been pulled out of the river and the use of water has increased and the river has dried. Boribands should be built to maintain flowing water.

(D) દક્ષેશ : તમારી માટે પાણી કેટલું મહત્વનું છે ?

What is the importance of water to you?

(P) પ્રકાશભાઈ : પાણી જીવન જરૂરિયાત છે પાણી વગર જીવી

શકાતું નથી ખેતી તમારી ગમે તેટલી સારી હોય અને ફળદ્રુપ હોય પણ પાણી ન હોય તો તમે ખેતી કરી શકો નહીં એ માટે પાણી બચાવવા પ્રયત્ન કરવા જોઈએ

Water is a basic necessity of life. Life is not possible without water. No matter how good your farming is, without water it is not possible so efforts should be made to save water.

(D) દક્ષેશ : મેઘલ નદી સૂકાઈ ગઈ ત્યારે શું થયું ?

When the Meghal River dried up, what happened at that time?

(P) પ્રકાશભાઈ : મેઘલ નદય સૂકાઈ ગય ત્યારે શિયાળુ પાક ન થતા

પણ ચોમાસુ પાક લઈ શકાય તે હિસાબે લોકો ને ગરીબી વેઠવી પડતી જીવન ધોરણ નીચું જતું

When the Meghal River dried up the winter crops could not be grown; only monsoon crops were grown. That is why people were poor and living standards were low.

(D) દક્ષેશ : મેઘલ નદી સૂકાઈ ગઈ ત્યારે તમારા જીવન પર કેવી અસર થઈ?

When the Meghal dried up, how did this affect your life?

(P) પ્રકાશભાઈ : આવક ઓછી થઈ શિયાળુ પાક ન ચોમાસુ પાક

થતા પૈસા હોય નહીં એટલે જીવન ધોરણ નીચું જાય છે ખેતી પ્રધાન દેશ છે એટલે પાણી વગર ખેતી નકામી છે પાણી હોય તો ઉત્પાદન સોના જેવું છે ખેતીની જમીન ફળદ્રુપ છે પાણી હોય તો ઉત્પાદન સારું થાય છે પાણી વગર ખેતી નકામી છે એટલે દરેક લોકોના જીવન પર ખરાબ અસર પડે છે

Income decreased and so did the winter crop and monsoon crop. Shortage of money led to low living standards. It is an agricultural region so without water farming is useless. If there is water, crops will be like gold. Farming land is fruitful. If there is water crops will be good. Without water farming is useless. It leaves a bad effect on everyone's lives.

(D) દક્ષેશ : નદી સૂકાઈ ગઈ ત્યારે ખેતીમાં પાણીની વ્યવસ્થા કેવી રીતે કરતા ?

When the Meghal was dry, at this time how did you manage water for farming?

(P) પ્રકાશભાઈ : બોર કરતા કૂવા ખોદતા છતાં પણ પાણી આવતું નહીં ચોમાસામાં જે પાક લીધો હોય તે ચાલતો લોકો ભાંગી પડતા

We made water bores and dug wells but there was no water. They only depended on the monsoon crop, as long as it lasted. People broke down.

(D) દક્ષેશ : તમે પદયાત્રા, શેરીનાટક, લોકડાયરામાં ભાગ લીધો છે ?

Have you participated in any lokdayro (public performance), sherinatak (street show, play) or pad-yatra (foot march)?

(P) પ્રકાશભાઈ : ઘણી વખત ભાગ લીધો છે લોકડાયરામાં પાણીના

પ્રશ્નો જોડીને લોકડાયરો કરતા બધા મિત્રો બેસીને ચર્ચા કરતા આપણે ફાયદો થાય તે માટે ચર્ચા કરતા

I have participated many times. We did Lokdayro related to the issues of water. All our friends would get together and discuss these issues.

(D) દક્ષેશ : આ પ્રવૃત્તિ તમારા જીવન પર કેવી અસર પડી ?

What was the effect on your life after you took part in these activities?

(P) પ્રકાશભાઈ : આ પ્રવૃત્તિની અસર અમારા જીવન પર સારી પડી 1989 માં મે જમીન લીધી તેમાં શિયાળુ પાક લીધો, બોરીબંધ બાંધ્યા 2009 મારે પાણી ફુટતુ નથી અત્યારે મારે ત્યાં ઘણું પાણી છે

These activities had a good effect on me, in 1989 I bought land and grew winter crops, after boribands

were built in 2009 there was no shortage of water. Now I have lots of water.

(D) દક્ષેશ : રોજ પાણી બચાવવા તમે શું કરો છો ?

What do you do to save water daily?

(P) પ્રકાશભાઈ : પાકને જરૂરિયાત પૂરતું જ પાણી આપીએ છીએ ટપક

પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરીએ છીએ ચોમાસામાં જે પાણી દરિયામાં પાણી વહી જાય છે તેને રોક્યાનો પ્રયત્ન કરીએ છીએ એ માટે સમજૂતિ કરવી પડે કે શિખામણ આપવી પડે તો આપીએ છીએ અને આર્થિક સહાયતાની જરૂર પડે તો આર્થિક સહાય પણ કરીએ છીએ

We don't water the crops more then it is required. We use drip irrigation. We try to stop water that usually flows into the ocean in monsoon. If we need to educate people, we do it. If it needs financial support, we do that also.

(D) દક્ષેશ : તમારા દાદા ખેતી માટે પાણીનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરતા ?

How did your forefathers use water for farming?

(P) પ્રકાશભાઈ : હાથેથી કોસ દ્વારા પાણીનો ખેતી માટે ઉપયોગ કરતા હતા

રાત દિવસ ખેતીએ ત્યારે પિયત થતું અત્યારે તો મોટર દ્વારા ૫૦ થી ૧૦૦ વિદ્યુત જમીનમાં આસાનથી પિયત થાય છે મહેનત કરતા પણ સાધનની ઉપલબ્ધતા ન હતી

With their hands they pulled out water from the well with a Kos. They had to work day and night to water the fields. Today 50 of 100 Vighas can be watered easily with the help of a motor. Earlier there was hard work and less tools and machines.

(D) દક્ષેશ : અત્યારે ખેતીમાં પાણીનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરો છો ?

Nowadays how do you use water?

(P) પ્રકાશભાઈ : અત્યારે ખેતીમાં પાણી માટે સબમર્સીબલ પંપનો ઉપયોગ

કરીએ છીએ ટ્રેક્ટરમાં પાછળ પંપ રાખીને પાણીનો ઉપયોગ કરીએ છીએ ખેતીમાં રીક્ષા અને ટ્રેક્ટરનો ઉપયોગ કરીએ છીએ બળદનો ઉપયોગ ઓછો કરીએ છીએ જેથી કરીને આપણે આર્થિક લાભ થાય

Nowadays submersible pumps are used for watering the farm. We keep water in the back of the tractor and use water. We use rickshaws and tractors in farming. For financial reasons bullocks are used less often.

(D) દક્ષેશ : જલ બચાવ પદ્ધતિ વિશે શું જાણો છો ?

What do you know about methods to save water?

(P) પ્રકાશભાઈ : જલ બચાવમાં જેટલું દરિયામાં પાણી ઓછું જાય તેનો

પ્રયત્ન કરવો જોઈએ બોરીબંધ કરીએ તો પાણી રોકી શકાય અને પાણીનો બચાવ કરી શકાય.

To save water, we should stop the passing of water into the ocean. If boribands are built, water can be stopped and saved.

(D) દક્ષેશ : જલ બચાવ સમિતિ પાસે શું આશા રાખો છો ?

What are your expectations from Water Conservation Committee?

(P) પ્રકાશભાઈ : જલ બચાવ સમિતિ પાસે આશા રાખીએ કે જે ડેમ બને છે

તે જલદી પૂરો થાય એમાં જે બાવેડા ઉગ્યા છે તે દૂર કરી ભવિષ્યમાં આવનારી આફત રોકી શકાય એટલું કહેવાનું હેમમાં ઉગેલા ઝાડને દૂર કરવા ભવિષ્યમાં ફાટવાની બીક લાગે તેને દૂર કરવા જોઈએ

The expectation from the Water Conservation Committee are that the dam which is being built should be completed at the earliest time possible and the wild shrubs growing around it should be removed. The trees in the dam should be removed to avoid future threats of the dam breaking down.

(D) દક્ષેશ : જળ બચાવ સમીતી જે કાર્ય કર્યું છે તે કેટલું અસરકારક છે ?

How effective is the work done by the Water Conservation Committee?

(P) પ્રકાશભાઈ : જલ બચાવ સમિતિનું કાર્ય ઘણું અસરકારક છે ૮૩ ટકા

ફાયદો થયો છે અને ડેમ થઈ જાય તો ૧૦૦ % ઉનાળો સારો જાય સરકારે રૂપિયા તો આપી જ દીધા છે બાંધવાનો જ બાકી છે ત્રણ મીટર બાંધીને મૂકી દીધો છે તે ૧૨ મીટર થઈ જાય તો ઘણો ફાયદો થાય

The Water Conservation Committee has been very effective. There has been an 83% benefit. If the dam is built then there will be a 100% chance the summer will pass well. The government has already given the money: only the dam needs to be built. Only 3 meters has been built and the work is left incomplete. If it is built for 12 meters it will be beneficial.

(D) દક્ષેશ : તમારી જીંદગીની કોઈ એવી વાત કે જે તમે કહેવા માંગતા હોય

Is there is anything about your life that you want to tell us?

(P) પ્રકાશભાઈ : મારી એવી ઈચ્છા છે કે ભવિષ્યમાં માણસ નબળુ હોય

રોટલો પાણી દુઃખી ન હોય પાણી હોય અને ખેતીમાં ઉત્પાદન સારું હોય અને નાના માણસોને ખેત મજૂરી મળી રહે પાણી મહત્વની વસ્તુ છે એટલે હું પાણી બચાવવા માગું છું

I wish that in the future no person is weak and all have food and water. If there is water and the crops are good,

poor people also get work. So water is essential and that is why I want to save it.